

ACC. N:R M. 9915: 1-14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Skåne*

Upptecknat av: *Dora Karlberg*

Härad:

Adress: *Emborgsplatsen 2, Helsingborg*

Socken:

Berättat av: *Denamma*

Uppteckningsår: *1946*

Född år *1881* i *Chicago, Ill. U.S.A.*

*Om upptecknarens släkt, begravning, giftermål
och konfirmation.*

s. 1-14.

1/
"Det var en gång."

På böjar alla säga, men det jag nu vill
berätta är en minn saga, en verkliga
saga.

För så då 128 år sen fullgjorde en ung
man sin vämplikt. Om det hette så ja
den tiden. Han var född 1797 och så-
ledes 21 år gammal. Tillsammans med
en del andra "bevärings" var han un-
der en militärvärning nere på bo-
slätt inkvarterad i en stor gård som
hette 'Bonderup'. Närmare bestämt i
närheten av då Lärköpings station,
på Malmö - Trelleborgs järnväg, nu
ligger.

På gården var vid tillfället ett par
små tvillingflickor, bara några må-
nader gamla. De ~~var~~ unga kvinnor.

2) voro mycket intresserade av de båda hilt
bingarna, lekte med dem och vaggade
dem. Hälskilt den här omtalade man-
nen tyckte mycket om den lilla tös-
en, som i motsats till sin syster, var
ett avsnitt snällt barn.

En gång yttrade han på skämt, du tår
som skriker jämt tycker jag inte om,
men du lita som e så snäll och rar
e jag mycket förtjust i; "du ska få bli
min andra kvinga."

Den unge mannen, vars namn var
Johannes Järsson, var då förlovad och
gift sig något år senare. I det äkten-
skapet hade han flera barn, vilka
dock alla dogo som mycket små.
Ett många år han var gift vet jag

3/ inte. Så dog hans hustru och mannen
var ensam. Efter det trivdes han inte
inte där han bodde han sålde sin gård,
vilken visst inte var så stor och flitig
plats som inspekter på en gård på län-
slätt. Det var den gård där han som
ung "bevärning" suttit och vaggat i
sina små tvillingtöser.

Förfärande tyckte han att den ena var
särskilt rar och det dröjde inte länge
förrän de båda funnit varandra.

Den snälla lilla tvillingtösen, blev som
han en gång förtspått "Johannes Jön-
sars andra kringa".

"Hon var min farfar, och hon, vars
namn var Kersti Elisdatter, var min
farmor."

4/
Det var en mycket stor och förmågen
egendom, som tillfallit de båda brö-
derssystarna. Då farmor och farfar
gifta sig delades egendommen och se-
nare bror den ytterligare styckats ut.
En av gårdarne heter Gersigaarden där har
jag själv gästet ett par kusiner. Hic min
far en gång för många år sen.

Farfar tillhörde de snälla, beskedliga
människor, som genast är hjälpa
andra ställt sig själv. Han gick
i borgen för värmer och bekanta med
den påföljd att han efter en del år
måste gå ifrån den stora riksa egen-
dommen och stå sig ner, med sin
familj, på en betydligt mindre.

Men i sitt andra äktenskap hade

- 5/ hade Johannes följande flera barn, vilka
även de dogo som små bara en son
blev vuxen, Olof Johansson, han dog
i Amerika vid 27 års ålder i nerv-
felas sviterna efter solsting. "Det var
min far."
- "Därnär har jag i följande yngre gifter
talat."
- Vilket är farfar dog vet jag inte, han
var död redan då mor och far blev
bekanta. Efter farfars död flyttade
farmor till Lund, där far gick i
skola. Mina föräldrars bekantships-
skedde i Helsingborg, i vars nähet
far var stationsströvarare.
- Mor hade en bror, som efter fem års
vistelse i Amerika, kom hem och fick

6/ plats i Hålsjöborg. Under ett besök hos
sin faror som mor gjorde, blev han
bekant med min far. Morbror triv-
des emellertid inte i Sverige, efter ett
par år var han åter resfärdig.
Da tog han med sig ett nygift par
"Min far och mor." Lydcan blev e-
mellertid inte lång, tre år senare
var mor som änka, med en tio
månader gammal dotter på värdh-
brevige. Det har jag tidigare antalat
ävensam att mor gifte om sig när
jag var en fyra år.
Min egen farfar som under de sista
åren av sitt liv, var bosatt i Hålsjö-
borg, / där han och en gammal bro-
rade ett litet hus, / var mycket för-

9/

Just i min styvfar och vi gästade henne
ofta. Hon dog då jag var åtta år.
Morfar, morfar och jag var på begravn-
ingen. Jag har ett minne av vår an-
komst till sjukhuset. Vi kom dit sent
på kvällen, vi kom in i dagligrummet,
belysningen vilken väl bestod av en
liten fotogenlampa kunde inte sprida
något starkt sken och kunde inte lysa
upp så rätt. Men så mycket kunde
jag dock se att där bodde i det mörkaste
hörn, stod den säng farman brukade
ligga i. Lågt uppstaplad på en massa
kuddar låg en avlång gestalt, med en
vit nattmössa på huvudet.
Jag blev dödligt fäst vid den, jag trodde
jag såg det var livet. Det var dock

8/

bara hennes gamle bror som redan gått
till sängs, men jag kommer ihåg att
sträcken sate i mej så jag inte kunde
sova på natten.

Först följande dag fick jag se den döda,
men då blev jag inte rädd. Litrum-
met var så vackert klätt, med lila
blommor och gröna växter och färmor
låg så rar och vacker i sin bista.

Det var mitt första möte med döden
på nära håll, som jag har något
riktigt minne av.

Jag var den som skulle äro henne,
ideo var inte så väst mycket hon bär-
nade efter sig. Några tusen kr. i pengar
och en häften i det lilla huset som inte
var så mycket värt, jämfört en del gam-

9/ la fina möbler, som hennes bror dock fick
bevara, därför att han påstod att han
fått dem.

Jag har dock en del minnen efter henne
som jag fick. Bland annat fick jag
två "våldiga" biblar. Den största är
mycket gammal och har tjocka träsnä-
mmar. Den är från farfars hem, alltså
från början eller mitten av 1700-talet.
Den är unik, inte bara på grund av sin
høga ålder. I den har farfar gjort an-
teckningar, han har med en riktigt
nyddlig stil skrivit upp familjens
födelsedagar, hur många barn han ha-
de och deras dödsdagar m.m.
Så som samvittigt namn.

10/ Den andra bibeln är "finare" den har
bunna lädespermar och är min förs
konfirmationsbibel. Det blev även min.
Jag var förvirrad över att jag, då alla
mina kamrater hade små "måttmå-
derna" biblar skulle komma framkom-
ma på en bänk som jag "benäppt" också
bara. Min mor ville det emellertid,
och då måste jag lyda. Jag blev dock in-
te så litet stolt, då prästen även den höll
ett litet tal, han upptäckte nämligen
att min far blivit konfirmerad på
samma dag och samma månad som
jag själv. Bättre märkvärdigare är
att min äldste son även blivit kon-
firmerad då.

Bland andra minnen som jag har

11/ är farmors vigselring och den är intermin-
delt uråldrig. Det är en tunn flat guldning
ungefär 4 mm. bred försedd med en
platta knäppt en cm bred och gott en
cm. lång. På plattans aversida är far-
mars och farfars initialer graverade.
J. J. P. och H. O. D. Johannes Jönsson
och Kersti Olsson. Kvinnen på plattan
är mrandad och den är försedd med
en graverad bild. Då jag i fjol lämna-
de den till reparation hos en guldsmed
sade jag veta att den just 1946 är hundra
år gammal.

Det är en vackert ring som blivit mycket
beundrad. Om farmor brukade an-
vända denna ring var dag eller hon
bruke en "vardagsring" är jag inte säker

farmors
vigselring

12/

på: be ringens utseende innan jag
fick reparerat den. skulle man kunna
tro att den aldrig varit av hennes
finger, ens under det grävsta arbete.
Den var nämligen så tunnsliten och
sprödd att den förmligen brast av sig
själv. Jag hade även ett par små aringar
en som varit farmors, den fick jag lagt
på ringen så den blev något tjockare,
för ^{öfriga} fick den samma utseende som för.
Om farfar har någon ring vet jag där-
emot icke.

Vår mormor Hanna Olof Persson,
gift med kammarjämnare Petter
Wahlström hade två st. vanliga släta
guldringar, som hon alltid bar. Både
morfars hade en vanlig slät förlor-

M. 9915:13.

13/ ringsring av guld. De hade såkert
inga vridningsringar av billigare me-
tall.

Jag vet dock att det fanns i tiden var van-
ligt med ersättningsringar. F.ex. en
sart som liknade guld, men var antag-
ligen av messing, de kallades "gittring-
ar" och skulle väl va bra mot giftet.
Även dylika gittringar bars i ringen
av både män och kvinnor.

När hade tre breda släta guldringar som
hon aldrig bytte ut mot st. "besparings-
ringar". Jag trodde alltid att den ena
var "för första gången", men då mor i
fjol avled och vi systor skulle ha
hennes ringar synsättte vi att den ena
var hennes första vigselring. Efter min

14/
Styrfars död, bar mer hans förlämnings-
ring på höger hand. Min egen fars förlämningsring hade jag för många år sen fört, min styrfar lät sätta en pärla i den och jag fick den i julklapp.

Pärlor har jag två släta guldringar, jag har aldrig haft "besparingsringar".

Min yngste son har varit gift i många år hans fru har släp siggning, men hennes förlämningsring är med sten i.

Min äldste son gifta sig i fjol, hans fru har två släta smala guldringar.

Vårerna företecknar det nog inte med "ersättningsringar". De lägger man dem hellre av vid grovt arbete.